

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	52
ՊԻՈՍ ԺԱ (Հանդուցեալ Ս. Քահանայապետը)	65
ՊԻՈՍ ԺԲ (Նորընտիր Ս. Քահանայապետը)	91
Խմբ. - Ապրիլեան արցունք - Մայիսեան Ժպիտ	97
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ - ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ	
Հ. Յ. Թորոսեան. - Կորիւն եւ իր դրու-թիւնը	100
Հ. Վ. Հացունի. - Մէքէի Աւետարանին Թուականը	109
Յ. Քիւրտեան. - Յովհաննէս Արեղայ մէկ-ցիկ մէկ տաղը	113
Արտաւազդ Աթիկա. Սիւրմէեան. - Պատ-մութիւն Հալէպի քահանայից (շար.)	116
ԳՐԱԿԱՆ	
Հրաչ Քաջարեան. - Ինչ կ'ըսեն (քերթ. Նահատակաց յիշատակին)	99
Արսէն Երկաթ. - Կանանց տունը	112
Հ. Ա. Ք. - Առանձին - Աշուն	121
ՆՇԽԱՐՆԵՐ ՄԵՐ ԱՆՄԱՀՆԵՐԷՆ	
Դանիէլ Վարուժանի «Հայկականերուն որրան»ին Յրանս. թրգմ. «Poème Armé- nien» - Նամակ առ իր դասընկերը Գ...	131
ԿԵՆՍԱԿՐԱԿԱՆ	
Հ. Թ. Թումանյան. - Յուշեր եւ նիշեր Հ. Ղեւոնդ Ալիշանի ներքին կեանքին (Ուխտա- դրութեան 100ամեակին առիթով. 1838-1938)	122
ԳԻՏԱԿԱՆ	
Ուս. Յուսիֆա Քորտիլիա. - Ս. Պատանջն եւ Գիտութիւնը	133
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ	
Խմբ. - Տ. Մեարոյ Արքայ. Նշանեան Պատրիարք Երուսաղէմի	141
Միսիքապ Արքաիւր եւ Մուրատ-Ռաֆայէլի յիշատակը Միսիքապեան հաստատութիւն- ներուն մէջ	
Խմբագր. . . . Ա. Ս. Ղազար - Վե- նետիկ	135
Լրատու. . . . Բ. Միսիք. Ուսանող- զարան - Հոռոմ	135
Խմբագր. . . . Գ. Մուրատ - Ռաֆա- յէլեան - Վենետիկ	137
Գր. Յովսէփեան. . . Գ. Մուրատեան վար- ժարան - Փարիզ	138
Հալէպցի . . . Ե. Միսիքարեան վար- ժարան - Հալէպ	138
Շարք տես Գ. էջ	

NUMERO SPECIAL DEDIE A LL. SS.	P.
S.S. PIE XI (Le Souverain Pontife décédé)	65
S.S. PIE XII (Le S. P. nouvel élu)	91
Réd. - Larmes d'Avril - Sourires de Mai	97
ACADEMIE ARMENIENNE - PHILOLOGIE	
P. J. Torossian. - Koriun et son oeuvre	100
P. V. Hatzouni. - La date du tétraévangile de la reine Melké	109
H. Kurdian. - Une poésie du moine Jean de Mouche	113
Mgr. Ardavast Surméyan. - Histoire des prêtres d'Alep (suite)	116
LITTERATURE	
Hratch Katcharentz. - Qu'est ce qu'ils di- sent (aux martyres arméniens)!	99
Arsène Yergath. - La maison verte	112
P. A. K. - Seul - Automne	121
DES BRIBES DE NOS IMMORTELS	
Daniel Varoujean. - «Poème arménien» - Lettre à Mr. K.	131
BIOGRAPHIE	
P. Th. Thomadjian. - Des mémoires de la vie du P. Léonce Alichan (Suite)	122
SCIENCE	
Prof. Judica Cordilia. - «La Sacra Sindone e la Scienza»	133
ECHOS ARMENIENS	
Réd. - Mgr. Mesrob archevêque Nichanian Patriarche de Jérusalem	141
Fêtes à la mémoire de l'Abbé Mékhitar et de Moorat - Raphaël dans les Institutions Mékhitaristes	
Réd. . . . I. A St. Lazare - Venise	135
Correspondent II. A la maison des Etu- diants - Rome	135
Réd. . . . III. Au Collège Moorat-Ra- phaël - Venise	137
Gr. Hovsepian IV. Au Collège Moorat-Sè- res (Paris)	138
Alepin . . . V. Au Collège Mékhitari- ste - Alep	138
Voir la suite, page 3.	

1843-1939

ԲԱԶՄԱՎԵՊ

ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ - ԳՐԱԿԱՆ - ԳԻՏԱԿԱՆ - ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ

ՄԱՐՏ - ՄԱՅԻՍ ԹԻՒ 3-5

ՀԱՏ. ԴԷ ՌԵԶԸ-ՌԵԶԸ

ՎԵՆԵՏԻԿ Ս. ՂԱԶԱՐ

Անմահութիւն եւ փառք. ահա ժառանգութիւնը մահացուններուն՝ որոնք կ'ապ-րին ու կը դործեն հաւատարմօրէն, իրենց ամբողջ հոգեւոր եւ զօրութիւններով, համեմատ այն կոչումին՝ զոր Նախարան-մութիւնը կը սահմանէ իրենց:

Եւ այնքան սխալի անմահութիւն եւ մեծ փառք, որքան մեծ է այդ կոչումն եւ պաշտօնը, եւ համապատասխան՝ պա-հանջուած գործը:

Իսկապէս անմահութեան բոյր եւ փառ-քի ողորում մը տիրեց կարծես տիեզերքի վրայ՝ այն պահուն, երբ ձայնասփիւռը, տարւոյս Փետրուար 10ին կը գուժէր մահը Պիոս ԺԱ. Ս. Քահանայապետին: Գերա-զոյն պաշտօնին համեմատ՝ զերազոյն եւ յաւերժական յիշատակի դործեր կը թո-ղուր Եկեղեցւոյ եւ ընդհանուր մարդկու-թեան, որով «մահկանացու ծնեալ, անմահ լիւրն յիշատակ եթող»:

«Այս առտու - կ'ըսէր վատիկանեան քա-ղաքին ձայնասփիւռ պատգամը - նախ քան որ երկրաւոր արշալոյսը զինքը կանչէր սովորական մեծ աշխատանքին՝ զոր քանի մը ժամ առաջ զադրեցուցեր էր, յաւիտե-նական օրերու լոյսերուն մէջ կը մտնէր

Հայրը բոլոր հաւատացեալներուն, առա-ջին անխոնջ ծառան Յիսուսի Քրիստոսի եւ իր ներկայացուցիչը երկրիս վրայ՝ Պիոս ԺԱ. »:

Իր փառքին վկայ՝ ամբողջ քրիստոնէու-թիւնը անխորի, ամէն ծէս սղաւոր եւ ա-ղօթաւոր պատարագով եւ հանգստեան պաշտօնով զինքը երկինք յուղարկաւորե-լով: Երկրիս բոլոր ազգերն ու տէրու-թիւնները - հասկնալի միակ բացառու-թեամբ - ցաւակցութեան հետ իրենց յար-գանքի եւ զմայլանքի ձայնը հասցուցին Վատիկան: Կարծես ամէն մահացու կը զգար թէ զադրած էր երկրիս վրայ ապրե-լէն այն՝ որ մէկ է եւ զերազոյն Հայր հա-ւատացեալներու եւ համօրէն մահացունե-րու:

Խոնարհ ծագումով մեծութիւն մը, Ա-բիլլէս Ռաթթի - ապա եղած Պիոս ԺԱ. - ծնած է Տեղիոյ (Միլան) 1857ի Մայիս 31ին. քահանայացած՝ 1879ի 20 դեկտ.ին: 1888ին կը մտնէ Միլանի Մատենադարանը եւ հոն կը մնայ 25 տարի. բարեպաշտօն քահանան հոն կը դառնայ աշխատասէր, խոր պրպտող, հմուտ, հրատարակիչ եւ

ՄԱՂԱՔ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Քանի մը ամիս առաջ խորին երախտազերտութեան ծայրն էր որ հասցուցէինք ուկրաինոսէն անդին մեր հայ եղբայրներուն, որոնք շատ աղիւս ցոյց մը կատարած էին Միւրթարեան Ուխտիս հանդէպ՝ Տաղաշար մեքենայ մը նուիրելով։ Մեր երախտազերտութիւնը կ'ուղղէինք յատկապէս այդ դործին զաղափարն յղացող եւ զայն իրագործող աղիւս եւ դործունեայ Տիար Մաղաք Պերպերեանի, որուն վաղահաս մահն է որ ողբաց Ամերիկահայ զաղու-թին եւ ամբողջ ազգին հետ Միւրթարեան Ուխտս ամենախորին կեղիծով եւ այսօր այդ ցաւն է որ կ'արձանագրէ մեր մամուլը ի յաւերժ յիշատակ ողբացեալին։

Միւրթարեան, բարեկամներու եւ ամբողջ Ամերիկահայ եղբայրներուն հետ որոնք անխոր յարգեցին ու սիրեցին այդ ազգանուէր ու դործունեայ մեծ հոգին, մենք ալ մեր յարգանքի եւ սիրոյ անթառամ պատիւը կը զետեղենք իր շիրմին վրայ՝ որ դեռ թարմ է այնքան ծաղկներով եւ այնքան արցունքով։

Տարեւոյ Մարտի 30-ին է որ տեղի ունեցաւ ցաւալի մահը ողբ. Մ. Պերպերեանի. իր յուզարկաւորութիւնը կատարուեցաւ անթիւ հայ բազմու-

թեան եւ օտարներու մեծ ցոյցերով։ Նշան այն մեծ համարաւն զոր կը վայելէր ողբ.ը շնորհիւ իր տա-ղանդին եւ զեղեցիկ ձեռքերուն՝ ամբողջապէս ի սպաս դրած բարեբին՝ թէ՛ իր խորհրդացի հայ-րենակիցներուն եւ թէ՛ անխոր ամէն ազգակցի։

Ան կեանքն եւ ոգին էր երեսփոխանական, Բա-րեղործական, Խարբերողական եւ Կուսակցական բոլոր համաժողովներուն։ Ոչ միայն պերճաբոս ատենարան, այլ եւ հանրային գործիչ։ Մեծ եղաւ իր զերը Հ. Բ. Ը. Միութեան նիւ Նօրքի եւ Պոս-թոնի շրջանին, յետոյ պատուոյ անդամ, երկիցս պատգամաւոր - 1936, 1937 - Փարիզի ընդհ. Ժողովին, երեսփ. Ժողովին մէջ՝ Առաջնորդարանի վարչութեան անդամ եւ հուսկ Ատենապետ, եւն եւն։

Ողբ. Մ. Պերպերեանի անդամ մեկնումին վրայ մեզի հետ սղակից է Տաղաշարն ալ, որ խօսուն յուշարձան մը կը մնայ վանքիս մէջ եւ ամէն հայ տառի ծուլումին հետ ողբացեալին յիշատակը պիտի նորոգէ մեզի անթառամ. յիշատակ եւ անուն որ Ուխտիս աղիւս Բարեբարներու կարգին կ'անցնի անմահօրէն օրհնուած։

Անդամ մ'ալ մեր ամենախորին եւ անկեղծ ցաւակցութիւնը այրի Տիկին Վ. Պերպերեանի, իր որբացած զաւակներուն եւ բոլոր բարեկամներուն։

ԽՄԲ.

Աղեքսանդրացի . 2. Միւրթ. վարժարան	էջ
Աղեքսանդրիա . 139	
Մ Ա Հ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն	
Խմբ. - † Հանդիստ հոգւոյ Հ. Յովսէփ	
Վ. ի Մարգարեան	142
Խմբ. - † Մաղաք Պերպերեան	144

Alexandrin . VI. Au Collège Mékhitari- ste - Alexandrie	p. 139
NECROLOGE	
Réd. — † P. Joseph Markarian	142
Réd. — † Maghak Bérbérian	144

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

ԽՈՐՀՐԳԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տոլստոյ Լեւ. - Աննա Կարենինա. Թրգ. Տէր Առա-
թրգ. Զօրեան Ստ. Պետհր. Երեւան, 1935,
էջ 417, դ. 7 ա.
Տոլստոյ Լեւ. - Պատերազմ եւ խաղաղութիւն.
Բեւեան. Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 558
դ. 8 ա.
Գորկի Մ. - Կլիմ Սամգինի կեանքը. վէպ. Թրգ.
Աթանաս Ս. Պետհր. Երեւան, 1935, էջ 574,
դ. 7 ա.
Տոլստոյ Մարկ. - Նաւապետ Ստորմիլեի ճանապարհ-
հորդութիւնը դէպի երկինք. Թրգ. Աւագեան.
Պետհր. Երեւան, 1934, էջ 79, դ. 1 ա.
տպ. Պետհր. Երեւան, 1934, էջ 79, դ. 1 ա.
Որդուբաղի Մ. Ս. - Մուշկատաթ Թարգի. վէպ,
Թրգ. Թուրք. Վեպեր. Պետհր. Երեւան 1936,
էջ 249, դ. 2 ա.
Ջալալի Մուրադի Մ. - Արսէն Մարարդի. Թրգ.
Վրաց. Մեհարապեան Արշ. Պետհր. Երեւան,
1936, էջ 559, դ. 7 ա.
Մուրացան. - Ընտիր երկեր. Պետհր. Երեւան,
1936, էջ 33, դ. 5, 50 ա.
Նալպանտեան Միքայէլ. - Անտիպ երկեր. Պետհր.
Երեւան, էջ 798, դ. 15 ա.
Լեւոնով Լեւոնի. - Սոս, վէպ, Թրգ. Տէր Յովնա-
նեան. Պետհր. Երեւան, 1935, էջ 333, դ. 5, 50
ա.
Պուշկին Ա. Ս. - Կապիտանի աղջիկը. Թրգ. Սոս-
թեան. Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 148,
դ. 4 ա.
Ժալ Վեռն. - Խորհրդաւոր կղզին եւ Կրան Նաւա-
պետի որդիները. Թրգ. Թաղանոսեան. Պետ-
հր. Երեւան, 1936, դ. 7 ա.
Աղեքսանդր Ալեքսանդր. - Սիրում եմ. վէպ, Թրգ.
Տէր Յովնանեան. Պետհր. Երեւան, 1935, էջ
196, դ. 4 ա.
Պոլոնսկի Հովսէփի. - Լուսնի վրայ. Պետհր.
Երեւան, 1936, էջ 32, դ. 1 ա.
Պոլոնսկի Հովսէփի. - Մայրական. Պետհր. Երե-
ւան, 1936, էջ 20, դ. 40 կ.
Իլին Մ. - Հարիւր հազար ինչու. Թրգ. Դուր-
դարեան. Պետհր. Երեւան, 1934, էջ 167,
դ. 1, 50 ա.
Իլին Մ. - Ժամի շանիւն է. (պատմ.) Թրգ. Թա-
կոսեան. Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 206, դ. 1 ա.
Իլին Մ. - Սեւով սպիտակէն վրայ. Թրգ. Մար-
ի. Պետհր. Երեւան, 1935, էջ 84,
դ. 75 կ.
Շեք Ն. Ս. - Այնա. Թրգ. Քալաշեան. Պետհր.
Երեւան, 1935, էջ 64, դ. 65 կ.
Ոսկար Երզնկա. - Զինական նորավէպեր. Թրգ.
Ստորիկեան. Պետհր. Երեւան, 1933, էջ 188,
դ. 2, 75 ա.
Գաբրիէլեան Ռ. - Հօտերի ահաբեկիչը. պետհր.
Երեւան, 1936, էջ 51, դ. 40 կ.
Բակունց Ա. - Եղբայրութեան ընկուզները. Թրգ.
Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 156, դ. 1, 50 ա.
Պաուստոսիկի Կ. - Կարա Բողազ. Թրգ. Դուր-
հան. Պ. Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 188,
դ. 2, 20 ա.

Հայդար Արկ. - Դպրոցը. Թրգ. Դուր-
հան. Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 156, դ. 3 ա.
Խաղիկ Ե. - Յեղափոխութեան թմրահաւը. Թրգ.
Աթանաս Ս. Պետհր. Երեւան, 1934, էջ 192,
դ. 2 ա.
Ումիկ Գ. - Անդրէի թոնիքը. Թրգ. Յովհաննէսեան
Չ. Պետհր. Երեւան, 1935, էջ 64, դ. 30 կ.
Արմէն Մկրտիչ. - Առաջին պատերազմներ (պատա-
նեկան վէպ). Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 147,
դ. 3 ա.
Արմէն Մկրտիչ. - Սկաւտ. (պատանեկան վէպ).
Պետհր. Երեւան, 1933, էջ 292, դ. 5 ա.
Անանեան Վ. - Բարանձաւի բնակիչները. Պետհր.
Երեւան, 1936, էջ 275, դ. 4 ա.
Զօրեան Ստեփան. - Կարմիր արագիլ (պատմութեան
ներ պատանիներու համար). Պետհր. Երեւան,
1936, էջ 232, դ. 2 ա. 50 կ.
Վլադիմիրով Վ. - Նշանաւոր մարդկանց կեանքը. -
Ջեմա Կուկի (ճանապարհորդութիւնները) Թրգ.
Դուր-հան. Ստեփանեան Յով. Պետհր. Երեւան,
1936, էջ 257, դ. 2, 80 ա.
Փրեդերիկ Ենգելս. - Բնութեան Դիւլեկտիկան,
Թրգ. զերմ. Յարութիւնեան Հ. եւ Առաքե-
լեան Առ. Պետհր. Երեւան, 1936, էջ 344,
դ. 6 ա.
Մանասեան (խմբ.). - Տեղեկագիր Արարատի այ-
դեղործութեան մասին. Պետհր. Երեւան, 1934,
էջ 92, դ. 2 ա.
Խնկոյ Ապի. - Տրամվայը Երեւանում. Պետհր.
Երեւան, 1934, էջ 15, դ. 50 կ.
Դեփոյ. - Ռորինդոն. Թրգ. Դուր-հան. Հայրապետեան
Հ. Պետհր. Երեւան, 1935, էջ 47, դ. 50 կ.
Դարագոգեան. - Շոգեբարը. Պետհր. Երեւան,
1933, էջ 104, դ. 2 ա.
«Մեր պատանի բանաստեղծները». Պետհր. Երե-
ւան, 1936, էջ 64, դ. 1 ա. 20 կ.
Վահան Տէրեան. - Բանաստեղծութիւններ. Պետհր.
Երեւան, 1936, էջ 124, դ. 1, 20 ա.
Սարմէն. - Թոնիք. Պետհր. Երեւան, 1935, էջ 169,
դ. 4 ա.
Սիւսալ Կ. - Լուսարաց. Պետհր. Երեւան, 1936,
էջ 193, դ. 2 ա.
Աղաւնի. - Բանաստեղծութիւններ. Պետհր. Երե-
ւան, 1936, էջ 158, դ. 2, 50 ա.
Պարոնեան. - Մեծապատիւ մտերացեալները. պետ-
հր. Երեւան, 1936, էջ 86, դ. 1, 20 ա.
«Միջնակարգ Դպրոցի ծրագիր». Պետհր. Երեւան,
1935, էջ 22, դ. 30 կ.
«Կանոնադրութիւն». Գիւղերհրդներու աղբիւր
վերստուգիչ Յանձնաժողովի. Պետհր. Երեւան,
1936, էջ 8, դ.
Կրաշենիկով. - Հերկուաճ խոսան. Թրգ. Տէր Յով-
հանեան. Պետհր. Երեւան, 1935.
Հ. Ս. Խ. Հ. - Քրէական դատաւարութեան օրի-
նադիրը. Պետհր. Երեւան 1934, էջ 128, դ. 1 ա.
«Պատմութեան ծրագիր». Պետհր. Երեւան, 1936,
էջ 107, դ. 70 կ.